

การใช้สมุนไพรไทยในบัญชียาหลัก แห่งชาติให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน จังหวัดอ่างทอง

นายนที อ้นดำ
แพทย์แผนไทย
โรงพยาบาลอ่างทอง

ฟ้าทะลายโจร

การใช้ยาสมุนไพรใน รพ.สต.

1. ชื่อสมุนไพร พื้าทะลายใจ (รสขมเย็น)

การรักษาด้วยยาสมุนไพร

โรค/กลุ่มอาการ/ สรรพคุณ	ขนาด/วิธีใช้	ข้อควรระวัง ในการใช้	เทียบเคียงยาแผน ปัจจุบัน
1. ไข้ตัวร้อน ร้อนใน ปวดศีรษะ ร้อนวูบ วาบตามตัว	1-4 แคปซูล ก่อนอาหาร เช้า กลางวัน เย็น	-สตรีมีครรภ์และให้ นมบุตร -ไข้สูง หรือมีภาวะ ติดเชื้อรุนแรง	Paracetamol 500 mg
2. ไข้หวัด ไอ เจ็บคอ	3-6 แคปซูล ก่อนอาหาร เช้า กลางวัน เย็น ก่อน นอน	-ใช้ยานานเกิน 3 วัน อาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์	Chlorpheniramine 4 mg
	1 แคปซูล ละลายน้ำ จิบ หรือกลั้วคอวันละ 3-4 ครั้ง หรือเมื่อมีอาการ		

การใช้ยาสมุนไพรใน รพ.สต.

1. ชื่อสมุนไพร ฟัาทะลายใจ (รสขมเย็น)

การรักษาด้วยยาสมุนไพร

โรค/กลุ่มอาการ/ สรรพคุณ	ขนาด/วิธีใช้	ข้อควรระวัง ในการใช้	เทียบเคียงยาแผน ปัจจุบัน
3.ท้องเสียแบบไม่ติด เชื้อ	1-4 แคปซูล ก่อนอาหาร เช้า กลางวัน เย็น ก่อน นอน		Loperamide 2 mg

ขมิ้นชัน

การใช้ยาสมุนไพรใน รพ.สต.

2. ชื่อสมุนไพร ขมิ้นชัน (รสฝาดร้อน)

การรักษาด้วยยาสมุนไพร

โรค/กลุ่มอาการ/ สรรพคุณ	ขนาด/วิธีใช้	ข้อควรระวัง ในการใช้	เทียบเคียงยาแผน ปัจจุบัน
1. ขับลม จุกเสียด แน่นท้อง ไม่สบาย ท้อง เนื่องจากท้องเสีย	1-3 แคปซูล หลังอาหาร เช้า กลางวัน เย็น ก่อน นอน	-ห้ามใช้ในผู้ที่ท่อน้ำดีอุดตัน -ระวังการใช้ในหญิงมีครรภ์ Pt. โรคนี้วในถุงน้ำดี หรือใช้ร่วมกับ anticoagulants, antiplatelet	Simethicone 80 mg, Sodamint tab 300 mg, Mixt.Carminatve, Ranitidine 150 mg, Omeprazole 25 mg, Antacid gel
2.กรดไหลย้อน แผล ในกระเพาะอาหาร แสบร้อนท้อง	1-3 แคปซูล ก่อนอาหาร เช้า กลางวัน เย็น ก่อน นอน		

สหัสธารา

การใช้ยาสมุนไพรใน รพ.สต.

3. ชื่อสมุนไพร สหัชธารา (รสร้อน)

การรักษาด้วยยาสมุนไพร

โรค/กลุ่มอาการ/ สรรพคุณ	ขนาด/วิธีใช้	ข้อควรระวัง ในการใช้	เทียบเคียงยาแผน ปัจจุบัน
1. บรรเทาอาการปวด กล้ามเนื้อ ขับลมใน เส้น แก้วโรคลมกอง หยาบ แขนขาเปลี่ยนไม่ มีกำลัง ซาปลายมือ ปลายเท้า มือเท้าเย็น	1-3 แคปซูล ก่อนอาหาร เช้า กลางวัน เย็น	-ห้ามใช้ในหญิง ตั้งครรภ์ และมีใช้ -ระวังการใช้ HT, Heart, Peptic ulcer, GERD หรือ ใช้ร่วมกับ phenytoin, propranolol, theophylline, rifampicin	Ophenadrine+paracet amal 35+450 mg, Tolperisone 50 mg, ยากลุ่ม NSAIDs เช่น Diclofenac 25 mg, Vitamin B1-6-12

ธรณีสันตะฆาต

ยาธรณีสันตะฆาต

Photo by: samunpuri.com

สงวนลิขสิทธิ์

Copyright © samunpuri.com

การใช้ยาสมุนไพรใน รพ.สต.

4. ชื่อสมุนไพร ฤทธิ์ลักษณะชาติ (รสเมาเบื่อร้อน)

การรักษาด้วยยาสมุนไพร

โรค/กลุ่มอาการ/ สรรพคุณ	ขนาด/วิธีใช้	ข้อควรระวัง ในการใช้	เทียบเคียงยาแผน ปัจจุบัน
1. บรรเทาอาการปวด กล้ามเนื้อ แก้กษัยเส้น	1-2 แคปซูล ก่อนอาหาร เช้า กลางวัน เย็น	-ห้ามใช้ในหญิง ตั้งครรภ์ มีไข้ และ เด็ก -ระวังการใช้ HT, Heart, Peptic ulcer, GERD หรือ ใช้ร่วมกับ phenytoin, propranolol, theophylline, rifampicin	Ophenadrine+paracetamal 35+450 mg, Tolperisone 50 mg, ยากลุ่ม NSAIDs เช่น Diclofenac 25 mg, Vitamin B1-6-12
2. แก้ท้องผูก เถาดาน	1-2 แคปซูล ก่อนนอน		Bisacodyl 5 mg, Milk of magnesia

